

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 144/13
Люксембург, 24 октомври 2013 г.

Решения по дела C-22/12 и C-277/12
Katarína Haasová/Rastislav Petrík и Blanka Holingová и
Vitālijs Drozdovs/Baltikums AAS

При положение че националното право дава възможност на членовете на семейството на жертва на пътнотранспортно произшествие да искат обезщетение за претърпените неимуществени вреди, същото трябва да бъде покрито от задължителната застраховка „Гражданска отговорност“

В такъв случай минималното покритие, предвидено от правото на Съюза за телесните увреждания, се прилага и по отношение на неимуществените вреди

Първа директива¹ на Съюза във връзка със задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ изисква от държавите членки да гарантират, че превозните средства с обичайно домуване на тяхна територия са застраховани. Макар държавите членки да могат свободно да определят покритието от тази застраховка вреди, както и нейните условия, приетата в тази област Втора директива² предвижда, че в случай на телесни увреждания застраховката трябва задължително да е с минимален размер на покритие от 1 милион евро за пострадал или от 5 милиона евро за застрахователно събитие, независимо от броя на пострадалите. Освен това, що се отнася до имуществените вреди, застраховката трябва задължително да е с минимален размер на покритие от 1 милион евро за застрахователно събитие, независимо от броя на пострадалите.

Дело C-22/12

Г-н Haas загива на 7 август 2008 г. на чешка територия при пътнотранспортно произшествие, причинено от г-н Petrík, който управлява лек автомобил, собственост на г-жа Holingová.

Автомобилът на г-жа Holingová, който е регистриран в Словакия и в който г-н Haas се вози като пътник, се сблъсква с тежкотоварен автомобил, регистриран в Чешката република. Г-н Petrík, който е признат за виновен за пътнотранспортното произшествие, е осъден, наред с другото, и да поправи вредите, които г-жа Haasová, съпруга на починалия, е претърпяла в резултат на това произшествие. Освен това обаче г-жа Haasová и нейната дъщеря искат от застрахователя на г-жа Holingová да им заплати обезщетение за неимуществените вреди, претърпени вследствие на загубата на техния съпруг и баща.

Сезираната със спора юрисдикция обяснява, че чешкото право, което според нея е приложимо в случая, дава възможност на физическите лица да искат обезщетение за неимуществените вреди вследствие на посегателство срещу неприкосновеността на личността им. Застрахователят на г-жа Holingová обаче отказва да изплати такова обезщетение, тъй като счита, че съгласно словашката правна уредба задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ не обхваща неимуществените вреди.

¹ Директива 72/166/ЕИО на Съвета от 24 април 1972 година относно сближаване на законодателствата на държавите членки относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за прилагане на задължението за сключване на такава застраховка (ОВ L 103, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 10).

² Директива 84/5/ЕИО на Съвета от 30 декември 1983 година за сближаване на законодателствата на държавите членки, свързани със застраховките „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства (МПС) (ОВ L 8, 1984 г., стр. 17; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 104), изменена с Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. (ОВ L 149, стр. 14; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 7, стр. 212).

Krajský súd v Prešove (Прешовски окръжен съд, Словакия) пита Съда дали задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ трябва да покрива обезщетението за неимуществените вреди, претърпени от близките на лица, починали при пътнотранспортно произшествие.

В решението си Съдът на първо място напомня, че задължението за покриване от застраховката „Гражданска отговорност“ на вредите, причинени от моторни превозни средства, се различава от обхвата на обезщетяването на тези вреди на основание на гражданската отговорност на застрахования. Всъщност, докато първото се определя и гарантира от правото на Съюза, второто по същество е уредено от националното право.

Поради това държавите членки по принцип остават свободни да определят в рамките на режима на гражданска отговорност подлежащите на поправяне вреди, причинени от моторни превозни средства, обхвата на обезщетението за тези вреди и лицата, които имат право на такова обезщетение. Все пак Съдът подчертава, че с цел да се намалят различията, които продължават да съществуват между законодателствата на различните държави членки относно обхвата на задължението за застрахователно покритие, Съюзът налага в областта на гражданската отговорност задължителна застраховка до определени във Втора директива размери за вреди върху имущество и телесни увреждания. Следователно държавите членки са длъжни да определят покритите вреди и условията на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“, като се съобразяват с нормите на правото на Съюза.

На следващо място Съдът уточнява, че телесните увреждания, които съгласно Втора директива задължително трябва да бъдат покрити, **обхващат всички вреди, настъпили вследствие на посегателство срещу неприкосновеността на личността**, включително както физическите, така и душевните страдания. Следователно **подлежащи на поправяне съгласно правото на Съюза са и неимуществените вреди, за които застрахованият дължи обезщетение по силата на гражданската отговорност съгласно националното право**, приложимо към спора.

Накрая Съдът отбелязва, че закрилата по Първа директива обхваща всички лица, които съгласно националната правна уредба на гражданската отговорност имат право на обезщетение за вредите, причинени от моторни превозни средства. Тъй като според посоченото от словашкия съд чешкото право предоставя на г-жа Haasová и нейната дъщеря право на обезщетение за неимуществените вреди, претърпени вследствие на смъртта на техния съпруг и баща, те следователно трябва да могат да се ползват от осигурената с тази директива закрила.

Дело C-277/12

В Латвия е възможно от застрахователя на носещото отговорност за пътнотранспортно произшествие лице да се иска обезщетение за неимуществени вреди — душевни страдания, претърпени вследствие на смъртта на лицето, дължащо издръжка, лицето, на което се дължи издръжка, или съпруга, но размерът на това обезщетение е ограничен до 100 LVL (близо 142 EUR) за всеки претендиращ обезщетение и за всяко починало лице.

На 14 февруари 2006 г. родителите на V. Drozdovs загиват в пътнотранспортно произшествие в Рига (Латвия). За настойник на V. Drozdovs, който е на десет години, е определена баба му. Настойникът кани застрахователя на носещото отговорност за произшествието лице да изплати обезщетение в размер на 200 000 LVL (близо 284 820 EUR) за неимуществените вреди, които V. Drozdovs е претърпял вследствие на загубата на родителите си.

Augstākās tiesas Senāts (Сенат на Върховния съд, Латвия), сезиран със спора между V. Drozdovs и застрахователя, от една страна, поставя на Съда същия въпрос като този на

словашкия съд по дело Haasová, и от друга страна, пита дали ограничаването съгласно латвийското право на максималната сума на обезщетението за неимуществени вреди, претърпени вследствие на пътнотранспортно произшествие, е съвместимо с правото на Съюза.

Както в постановеното днес решение по дело Haasová, в решение по дело Drozdovs Съдът отбелязва, че ако националното право дава възможност на членовете на семейството на жертва на пътнотранспортно произшествие да искат обезщетение за претърпените неимуществени вреди, същото трябва да бъде покрито от задължителната застраховка „Гражданска отговорност“. Тъй като според посоченото от националната юрисдикция латвийското право предоставя на V. Drozdovs право на обезщетение за неимуществените вреди, претърпени вследствие на смъртта на неговите родители, той следователно трябва да може да се ползва от осигурената с Първа директива закрила.

Съдът констатира също така, че ако признава право на обезщетение за претърпените неимуществени вреди, държавата членка не може да предвиди за тази определена категория вреди, спадащи към телесните увреждания по смисъла на Втора директива, максимални гарантирани суми, по-малки от посочените в тази директива минимални гарантирани суми. Всъщност директивата не предвижда, нито допуска разграничение между покритите вреди, различно от разграничението между телесни увреждания и имуществени вреди.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

Пълният текст на съдебните решения ([C-22/12](#) и [C-277/12](#)) е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708.